

NOTATDato:
14. april 2020Forfatter:
PBU/PBU

VESTDANSK DELTAGELSE I INDKØB I FCR COOPERATION

1. Indledning

Energinet orienterer hermed Forsyningstilsynet om DK1's deltagelse i FCR Cooperation.

Med afgørelse af 19. december 2018 godkendte Forsyningstilsynet sammen med den tyske, belgiske, hollandske, franske, schweiziske, og østrigske NRA markedsdesignet for det fælles indkøb af FCR i FCR Cooperation. Nærværende anmeldelse er derfor kun en anmeldelse af vestdansk deltagelse og ikke en anmeldelse af markedsdesignet. Godkendelsen skete i henhold til artikel 33 i Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 (EBGL).

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

"Nærværende afgørelse vedrører kun det anmeldte markedsdesign for det fælles FCR-marked og spørgsmålet om fravigelse fra kravet i EBGL artikel 34 er ikke en godkendelse af Energinets deltagelse i markedet. Energinets deltagelse forudsætter en efterfølgende metodeanmeldelse fra Energinet og Forsyningstilsynets godkendelse deraf.

Energinets deltagelse på markedet vil således være genstand for en separat afgørelse, der vil inddrage adgangen til udveksling på den dansk-tyske grænse. Når denne afgørelse ikke omhandler Energinets adgang til at deltage, skyldes det, at der i skrivende stund endnu er usikkerhed om, hvilke vilkår der kommer til at gælde for udveksling af elektricitet på den dansk-tyske grænse."

Vestdansk deltagelse og dermed det godkendte markedsdesign træder forventet i kraft januar 2021 og erstatter den eksisterende metode for indkøb af FCR.

Energinet vurderer, at vestdansk deltagelse opfylder Elforsyningslovens krav om gennemsigtige, objektive, rimelige, ikke-diskriminerende, og offentligt tilgængelige vilkår.

Forsyningstilsynet har tidligere godkendt Energinets udbudsbetingelser for systemydelser, hvoraf det bl.a. fremgår:

”Reglerne i ENTSO-E RG Continental Europe åbner for import/eksport af primær reserve, så leverandører uden for DK1 kan tilbyde disse reserver. Disse regler er en TSO til TSO-mulighed og er begrænset til nabo-TSOer eller inden for egen Control Block, det vil i praksis sige Tyskland. Der kræves en specialaftale mellem de involverede TSOer. Energinet kan lave aftaler med andre TSOer i ENTSO-E RG Continental Europe for levering af maksimalt +/-90 MW.”

2. Retsgrundlag

Efter § 27 a, stk. 2 i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 (herefter elforsyningsloven) skal Energinet anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed.

Det følger herudover af elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, at Energinet skal anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, som Energinet anvender til at udføre sit hverv. Energinet skal endelig ifølge §§ 73a og 76 i elforsyningsloven og § 1 i bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheder og Energinets metoder for fastsættelse af tariffer m.v. (metodebekendtgørelsen) anmelde sine metoder for fastsættelse af priser og vilkår til Forsyningstilsynet.

Da Forsyningstilsynet som nævnt ovenfor i indledningen både har godkendt markeddesignet og muligheden for at lave aftaler med andre TSOer om levering af op til +/- 90 MW, vurderer Energinet, at der ikke er behov for yderligere godkendelse af vstdansk deltagelse i FCR Cooperation.

3. Baggrund for vstdansk deltagelse i FCR Cooperation

Energinet Elsystemansvar er i henhold til Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (SOGL) forpligtet til at sikre sig en vis mængde FCR-kapacitet for at bidrage til inddæmning af frekvensudsving i det kontinentaleuropæiske synkronområde. Hidtil har Energinet indkøbt FCR i firetimersblokke på daglige auktioner, efter at spotmarkedsresultaterne er kendt. Indkøbet sker på et lokalt vstdansk marked, hvor kun vstdanske anlæg kan deltage.

En række europæiske TSOer har etableret et fælles indkøbssamarbejde til grænseoverskridende FCR-indkøb. Samarbejdet har ført til reducerede regionale samfundsøkonomiske omkostninger for de deltagende TSOer. Den samfundsøkonomiske gevinst er opnået gennem et større marked med øget konkurrence og lige vilkår for alle deltagere.

Energinet ønsker generelt at deltage i grænseoverskridende systemydelsesindkøbs-samarbejder for derved at reducere de samfundsøkonomiske omkostninger, til gavn for de danske elforbrugere og konkurrencen på systemydelsesmarkederne.

Ved deltagelse i FCR Cooperation får Energinet mulighed for at dække behovet på i øjeblikket 20 MW i et europæisk marked, samtidig med at vstdanske aktører i første omgang får mulighed for at levere yderligere op til 20 MW til de øvrige TSOer i samarbejdet. På sigt vil de vstdanske aktører få mulighed for at sælge op til 100 MW til de øvrige TSOer, udover de 20 MW til Energinet. Der er altså fuld reciprocitet i markedet, endda med den ekstra fordel for de danske aktører, at de har mulighed for at sælge mere til de øvrige TSOer, end Energinet har behov for. Det vil alt andet lige medføre en samfundsøkonomisk gevinst for Danmark.

Et større marked vil alt andet lige være til gavn for konkurrencen. Uanset om de danske aktører sælger FCR til de andre TSOer eller Energinet indkøber til en lavere pris, vil det medføre en samfundsøkonomisk gevinst for Danmark.

FCR-indkøbssamarbejdet er ikke en del af Nordic Balancing Model (NBM), men ligger i tråd med ønsket i NBM om grænseoverskridende systemydelsesmarkeder.

3.1 Sikkerhedsmargenen

Vstdansk deltagelse i FCR Cooperation kræver jf. netreglen for balancering af elektricitet (EBGL) artikel 38, stk. 4, ikke reservation på den dansk-tyske grænse, da det skal være indeholdt i sikkerhedsmargenen. Dermed kan vstdansk deltagelse i FCR Cooperation ske uden at påvirke kapaciteten på den dansk-tyske grænse.

Analyser foretaget af både Energinet og TenneT viser, at dansk deltagelse med 20 MW ikke har signifikant betydning på sikkerhedsmargenen.

Energinet og TenneT er derfor blevet enige om at Energinet kan deltage i FCR-indkøbet med 20 MW. Hvis der efter det første års deltagelse ikke kan konstateres nogen betydende negativ påvirkning på sikkerhedsmargenen og heller ikke øget modhandel på grænsen, kan danske aktørers andel øges gradvist til 100 MW.

3.2 FCR-priser

Periode	DK1 Samlet (EUR)	FCR Cooperation (EUR)
Juli 2019	846.850	90.020
August 2019	929.915	82.385
September 2019	510.646	93.370
Oktober 2019	791.599	152.146
November 2019	610.400	95.054
December 2019	213.221	71.546
Januar 2020	481.138	92.112
Februar 2020	655.492	126.426

Marts 2020	702.049	103.134
Sum for perioden (EUR)	5.741.311	906.192
Sum for perioden (DKK)	42.772.765	6.751.127

Tabellen viser de samlede omkostninger til indkøb af FCR i DK1 i den angivne periode samt omkostningerne, hvis Energinet havde indkøbt hele behovet i FCR Cooperation. Af tabellen ses, at hvis Energinet havde indkøbt hele behovet i FCR Cooperation, så havde det medført en besparelse på ca. DKK 36 millioner i perioden, til gavn for de danske elforbrugere.

4. Markedsdesignet

Forsyningstilsynet godkendte i december 2018 markedsdesignet sammen med de øvrige nationale regulatorer i FCR Cooperation. Derfor følger her kun en kort skematisk oversigt over de væsentligste forskelle.

Emne	DK1	FCR Cooperation
Symmetri	Asymmetrisk	Symmetrisk
Gate Open Time	D-7	D-14 11:00
Gate Closure Time	D-1 15:00	D-1 08:00
Offentliggørelse af resultater	D-1 15:30	D-1 08:30
2. auktion	Nej	Ja, hvis der ikke kommer nok bud i første auktion
Transparens	Marginalpris og indkøbt mængde offentliggøres	Alle vindende tilbud offentliggøres i anonymiseret form med: <ul style="list-style-type: none"> - Tilbudspris - Marginalpris - Tilbudt mængde - Accepteret mængde - Land - Lokal marginalpris pr. land
Prisdannelse	Lokal marginalpris	Regional marginalpris
Platform	EDIEL til Energinet / Selvbetjeningsportal	XML til Regelleistungplattform / Webportal / Web-API

5. Backup-metode

Energinet er i henhold til EBGL-forordningens artikel 33, stk. 6, litra e, forpligtet til at sikre en backupindkøbsmetode.

Med deltagelsen i FCR Cooperation skal danske aktører melde deres FCR-bud ind til en fælles platform. Energinet backupløsning sikres ved at bibeholde den nuværende indkøbsløsning til FCR i DK1. Derved har Energinet til enhver tid mulighed for lokalt at dække sit behov for FCR i tilfælde af dekobling i FCR Cooperation.